

Keywords: tourist flows, tourist resources, tourism business, development strategy, tourism strategy.

References:

1. Puststenylo, P.R. (2007). *Ekonomika i orhanizatsiia turystychno-hotelnoho pidpriemnytstva* [Economy and organization of tourism and hotel business], Kyiv.
2. Statistics Committee of Ukraine (2012). Tourist activity in Ukraine in 2011, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
3. Statistics Committee of Ukraine (2013). Tourist activity in Ukraine in 2012, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
4. Statistics Committee of Ukraine (2014). Tourist activity in Ukraine in 2013, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
5. Statistics Committee of Ukraine (2015). Tourist activity in Ukraine in 2014, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
6. Statistics Committee of Ukraine (2016). Tourist activity in Ukraine in 2015, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
7. Statistics Committee of Ukraine (2017). Tourist activity in Ukraine in 2016, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017). Strategy for tourism development and resorts for the period up to 2026. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249826501> (Accessed March 16, 2017) (in Ukr.).
9. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2017). On approval of the Action Plan for the implementation of the Tourism Development and Resorts Strategy for the period up to 2026. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=1850866b-0091-47e6a7c5c7b4b7915c0c&title=NakazMinisterstvaEkonomichnogoRozvitkuITorgivliUkrainiVid30-06-2017-958-proZatverdzhenniaPlanuZakhodivSchodoRealizatsiiStrategiiRozvitkuTurizmuTaKurortivNaPeriodDo2026-RokuU2017-Rotsi> (Accessed 30.06.2017) (in Ukr.).
10. Program of development of tourism, resorts and recreation in the Lviv region for 2018-2020 years (2017). Available at: <http://www.oblrada.lviv.ua/news.php?news/2680/group/17> (Accessed 05.12.2017) (in Ukr.).
11. Comprehensive Regional Tourism Development Program in Ivano-Frankivsk Oblast for 2016-2020 (2015). Available at: <http://www.mvk.if.ua/mvkprog/38534> (Accessed 16.10.2015) (in Ukr.).
12. About the Program of development of tourism and resorts in the Transcarpathian region for 2016 – 2020 (2015). Available at: <http://document.ua/pro-programu-rozvitku-turizmu-i-kurortiv-u-zakarpatskii-obla-doc260515.html> (Accessed 22.12.2015) (in Ukr.).
13. Tourism Development Program in Ternopil region for 2016-2020 (2015). Available at: <http://trrada.te.ua/1250> (Accessed 22.12.2-15) (in Ukr.).
14. Tourism development program in Chernivtsi region for 2016-2020 (2016). Available at: <http://oblrada.cv.ua/document/list/2798/> (Accessed 15.03.2016) (in Ukr.).

УДК 330.12: 640.41

П. В. Гудзь, д.е.н., професор,
Запорізький національний технічний університет,
м. Запоріжжя

**ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ У РЕГУЛЮВАННІ
РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО РИНКУ РЕГІОНУ**

Анотація

Проаналізовано стан розвитку готельного ринку у Польщі та визначено особливості його становлення на сучасному етапі, пов'язані із пріоритетним розвитком готельного бізнесу у польських агломераціях та великих містах, входом на ринок відомих іноземних готельних марок і мережевих акторів, розвиток ринку франшиз у готельному бізнесі, розширення сегменту готельних інвестицій у курортні і приморські малі міста. На прикладі окремого воєводства розглянуто зміни на ринку готельних послуг за об'єктами розміщення туристів – готелями і готельними об'єктами, будинками відпочинку, агротуристичними квартирами, молодіжними притулками, пансіонатами, гостьовими будинками, мотелями, бунгало, туристськими базами, кемпінгами, ротелями, фотелями, гуртожитками. З урахуванням зарубіжного досвіду визначено напрями регулювання розвитку готельного господарства у регіонах України, які пов'язані із підготовкою місцевих кадрів у регіональних ВНЗ та сприянням їхньому держзамовленню, формуванням регіональних програм розвитку готелів і підтримкою формування готельних комплексів, насамперед для внутрішнього туриста, організаційною підтримкою створення Асоціації готельєрів у регіонах.

Ключові слова: готель, готельне господарство, готельні послуги, регіон, регулювання.

П. В. Гудзь, д.э.н., профессор,
Запорожский национальный технический университет, г. Запорожье

**ПОЛЬСКИЙ ОПЫТ ДЛЯ УКРАИНЫ В РЕГУЛИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ГОСТИНИЧНОГО
РЫНКА РЕГИОНА**

Аннотация

Проанализировано состояние развития гостиничного рынка в Польше и определены особенности его становления на современном этапе, связанные с приоритетным развитием гостиничного бизнеса в польских агломерациях и больших городах, входом на рынок известных иностранных гостиничных марок и сетевых актеров, развитие рынка франшиз в гостиничном бизнесе, расширение сегмента гостиничных инвестиций в курортные и приморские малые города. На примере отдельного воеводства рассмотрены изменения на рынке гостиничных услуг по объектам размещения туристов – отелям и гостиничным объектам, домам отдыха, агротуристическим квартирам, молодежным приютам, пансионатам, гостевым домам, мотелям, бунгало, туристским базам, кемпингам, ротелям, фотелям, общежитиям. С учетом зарубежного опыта определены направления регулирования развития гостиничного хозяйства в регионах Украины, связанных с подготовкой местных кадров в региональных вузах и содействием их госзаказу, формированием региональных программ развития гостиниц и поддержкой формирования гостиничных комплексов, в первую очередь, для внутренних туристов, организационной поддержкой создания Ассоциации отельеров в регионах.

Ключевые слова: отель, отельное хозяйство, отельные услуги, регион, регулирование.

Постановка проблеми. Для оптимізації розміщення готельного бізнесу, надання якісних готельних послуг важливою є національна і регіональна політика розвитку галузі, спрямована на формування регіональних програм розвитку готелів і підтримку формування готельних комплексів. Адже підготовка міської адміністрації м. Києва до проведення фінального матчу Ліги Чемпіонів УЄФА у травні 2018 р. засвідчила, що недостатній рівень організаційного, матеріально-технічного, сервісного, інформаційного, безпекового, транспортного, кадрового забезпечення діяльності операторів готельного ринку та суміжних бізнесів є перешкодою для подальшого розвитку конкурентного, прозорого ринку, сегментованого за купівельною спроможністю туриста, та перспектив розвитку підприємств індустрії гостинності. За останніми даними Eurostatu, Республіка Польща у 2017 р. обіймала 46 місце серед країн світу за індексом конкурентоспроможності подорожей і туризму, в той час як Україна – лише 88 місце [1]. Тому вивчення стану, динаміки, тенденцій і закономірностей розвитку готельного господарства країн-сусідів, зокрема регіонів Польщі, є одним із способів екстраполяції адаптованого зарубіжного досвіду формування сприятливого інвестиційного і бізнесового, організаційного та інвестиційного досвіду для регіонів України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтерес науковців до сфери послуг, дослідження нематеріальних активів, інформаційної та поведінкової економіки невинно зростає. Значною мірою це стосується і вивчення регіональних аспектів туризму, готельно-ресторанного господарства. Так, В. Г. Герасименко проводить оцінку туристично-рекреаційного потенціалу регіону з урахуванням готельно-ресторанного потенціалу [2]. Російські науковці Р. В. Гурфова, Л. З.-Г. Керєфова, Ф. Р. Кетова [3, с. 589-594], М. Г. Воронцова, С. А. Бистров [4] визначають методологічні і регіональні особливості розвитку індустрії гостинності, а С. Є. Мачалкін – сучасні тенденції зарубіжного розвитку готельного бізнесу і моделі його організації [5, с. 27].

Науковці М. В. Босовська, Н. І. Ведмідь, О. В. Косар розглядають теоретичні засади формування ресторанних мереж, під якими розуміють специфічний формат інтегрування однотипних суб'єктів ресторанного бізнесу, що знаходяться під управлінням стратегічного центру, діють на підставі відносин власності/оренди, франчайзингу чи управління за контрактом, характеризуються уніфікованими внутрішніми параметрами і реалізують консолідовану стратегію розвитку [6, с. 27]. Водночас малодослідженим є регіональний рівень розвитку та організації управління готельним господарством за сучасних умов.

Мета дослідження – аналіз польського досвіду для України у регулюванні розвитку готельного ринку регіону.

Виклад основних результатів дослідження. У системі туристичної діяльності готельне господарство займає провідну роль. Готельне господарство регіону – це інтегрована галузь сфери економіки із продукування послуг проживання та суміжних послуг гостинності з

використанням регіональних переваг регіонального розподілу праці та місцевих ресурсів, спрямованих на задоволення потреб клієнтів і позитивний імідж території. Адам Павліч переконаний, що за оцінками таксономічних елементів туризму готельна складова туристичної послуги є визначальною (нарівні з безпосередньо туристичними цінностями) і займає не менше 25 % привабливості туриста (табл. 1).

Таблиця 1

Вага ознак, що визначають туристську привабливість*

Характеристики	Таксономічний вимірник розвитку Д. Мілевські
Туристські цінності	0,250
База ночівлі	0,250
База гастрономічна і доповнююча	0,125
Стан і охорона середовища	0,125
Комунікаційна доступність	0,100
Інфраструктура послуг	0,100
Інфраструктура технічна	0,050
Людські взаємини	0,0
Фінанси гмін	0,0
Разом	1,0

*Джерело: [7, с. 34].

Згідно з даними Eurostatu, статистичної установи Європейського Союзу, число ліжко-місць для ночівлі безперервно зростає з 2009 р. і в 2016 р. досягло кількості 3053,8 млн місць. У 2016 році в країнах ЄС нараховувалось 608 400 туристичних об'єктів з надання послуг проживання, в тому числі 201 973 готельних об'єктів, тобто готелів, мотелів, пансіонатів тощо. Відносно попереднього року виросло число готелів і схожих об'єктів на 15 083 (8,1%) [8]. Найбільше туристичних нічліжних об'єктів в Європейському Союзі в 2016 р. знаходилося в Італії – 178 449 (29,3%), потім в Хорватії – 83 233 (13,7%), Німеччині – 50 152 (8,2 %), Іспанії – 48 701 (8,0 %). В Польщі було 10 509 об'єктів (1,7%). Структура нічліжної бази в окремих країнах Європейського Союзу відрізняється принципово. Об'єкти, зараховувані до групи «готелі і схожі об'єкти», вагомо переважали в таких країнах, як Кіпр (99,7%) і Мальта (89,1%). У свою чергу, в Хорватії домінували нічліжні інші об'єкти –98,8%, а також у Литві, у Бельгії, в Італії і Словенії – відповідно 84,4%, 81,5 %, 81,4%, 78,8 %. Трохи меншу участь тієї групи об'єктів зазначено в Польщі (62,3 %) [8].

Слід зазначити, що експерти Всесвітнього економічного форуму вперше опублікували рейтинг країн за індексом конкурентоспроможності подорожей і туризму (ТТСІ) в 2007 р. Той факт, що дослідження регулярно повторюється, а кількість країн у списку тільки збільшується, підкреслює одну з провідних ролей туристичної індустрії у світовій економіці. У кожній з країн, що беруть участь в рейтингу, проводиться спеціальне дослідження рівня розвитку туристичного сектора за допомогою двох методик. Перша базується на використанні відкритих статистичних даних по туризму та всім суміжних з ним галузях, зокрема, оцінюються вартісні складові турів (ціни авіаквитків, готельних номерів, вартість портових та аеропортових зборів), враховується кількість пам'яток, що охороняються ЮНЕСКО і т.п. Друга методика включає опитування керівників великих компаній з усіх секторів економіки про їхнє ставлення до туристичного сегменту. На основі цих даних складається інтегрований рейтинг конкурентоспроможності туристичної індустрії країн.

У 2017 р. охоплено 136 країн, серед яких Україна посіла 88 місце. Серед конкурентних переваг значаться: здоров'я та гігієна (8 місце), кадрові ресурси і ринок праці (41 місце), цінова конкурентоспроможність (45 місце). Слабкі сторони: безпека і охорона (127 місце), бізнес-середовище (124 місце), природні ресурси (115 місце). Тобто очевидною є підвищення ефективності управління готельною галуззю [1].

У Польщі національний готельний ринок з 2014 р. успішно розвивається і представлений

понад 2,7 тис. категорійних готельних об'єктів, які пропонують разом понад 135 тис. апартаментів. Спостерігається зростаюча активність інвесторів, а також зростаючий попит з боку туристів і бізнесових клієнтів. Готельний ринок знаходиться на стадії зростання, напередодні його зрілості і за показниками транзакцій наближається до провідного сегменту бізнесового ринку нерухомості – нежитлового будівництва. Тепер число готелів у Польщі динамічно зростає не тільки в регіонах з динамічною бізнесовою активністю, але й в привабливих туристичних регіонах, що вимагає належного якісного туристичного обслуговування й формує попит на підготовку освічених працівників, які не тільки володітимуть сучасними теоретичними знаннями, але й мають відповідний досвід і професійні компетенції. Адже готель є робочим місцем для спеціалістів різних галузей – директорів, менеджерів, організаторів заходів, шеф-кухарів і працівників кухні, декораторів, адміністраторів тощо. Добре освічені спеціалісти і керівні кадри підвищують привабливість в цій галузі і розширяють палітру пропозицій в сфері організації відпочинку, конференції і вільного часу про нові, інноваційні задуми. Отже, проміжний висновок – на рівні регіону місцеві влади мають сприяти відкриттю спеціальності «Туризмознавство» і спеціалізацій підготовки фахівців за напрямками індустрії гостинності для забезпечення власних потреб кадрами-готельєрами.

За результатами аналізу статистичних даних і експертних оцінок польських фахівців готельної справи [9-11], сформовано особливості сучасного розвитку готельного господарства Польщі:

1. Планування інвестицій та входження інвестицій на ринок готельних послуг великих міст – Варшави, Кракова, Гданьська, Познані, Вроцлава та ін. Найбільш потужною на польському готельному ринку є Варшавська агломерація, де донедавна домінували бізнесові клієнти, а тепер Варшаву щораз більше відвідують туристи, кількість яких перевищила 2017 року 10 млн осіб щорічно.

2. Входження на польський ринок нових операторів – відомих у світі готельних марок та їхніх мереж. Наприклад, у Кракові 2018 року буде відкритий готель Puro місткістю понад 200 номерів, готель Radisson з 230 номерами, готель B&B з 130 номерами, а також два бутикові готелі Ferreus і H15 – разом 140 номерів. У центрі Кракова виникне також готель Autograph Collection Готель з 125 номерами марки життєвого стилю, що належить Marriott International. Він буде першим об'єктом цієї ексклюзивної мережі в Польщі. У цьому році розпочнеться також будівництво готелю Best Western Balice Airport. У Познані на цей рік передбачено відкриття готелю Hilton (117 номерів) і Focus Hotel Познань (94 номерів), а в майбутньому – готелю Моху (120 номерів) при аеродромі Мілина. Крім того, до мережі Best Western Hotels & Resorts додаються новостворені познаньські готельні об'єкти – Edison Park, Collection, Sure Hotel, Edison.

3. Новим ринковим трендом є щораз більша зацікавленість діючих інвесторів і міжнародних готельєрів-франшизодавців у готельному сегменті менших міст і містечок у Польщі. Як приклад, відкриття в Калішу за результатами ревіталізації готельного об'єкта на місці раніше діючої фабрики роялів готельно-культурного комплексу Calisia готелю Hilton з понад 100 номерами. В Освенцимі теж відкриється готель Hilton на 120 номерів.

Нові об'єкти міжнародних марок відкриваються також у польських курортах, в т.ч. готель Radisson Blu в Закопане з 158 номерами і 68 апартаментами, а також готель Hilton Garden Inn в Колобжегу.

4. У структурі польської готельної бази переважають індивідуальні готелі, власниками яких є польські фірми, що самостійно займаються готельним менеджментом. Дві третини розміщень в приватних малих готелях забезпечують внутрішні туристи, що детермінується оптимальним співвідношенням ціни-якості готельної послуги.

На регіональному рівні також відзначаються суттєві зрушення. Аналіз статистичних даних

у регіонах вказує на зростання туристичного інтересу до об'єктів туризму, атракцій та локацій, зокрема у Куявсько-Поморському воєводстві. У 2017 р. в річному обчисленні зросла чисельність туристів, що обирають ночівлі в житлових помешканнях домогосподарств воєводства, а також підвищується коефіцієнт індикатора експлуатації ліжко-місць, зокрема в готелях як найбільш численній категорії об'єктів розміщення туристів.

Статистичне обстеження у Куявсько-Поморському воєводстві станом на 31 липня 2017 р. охоплювало 406 установ розміщення туристів, що мають 10 або більше ліжко-місць (в 2016 р. – 392 об'єктів), які складають 3,8% від загальної кількості об'єктів у Польщі [12]. Переважна більшість об'єктів розміщення (83,0% від усіх об'єктів), які пропонують цілодобовий відпочинок, є сезонними об'єктами (рис. 1).

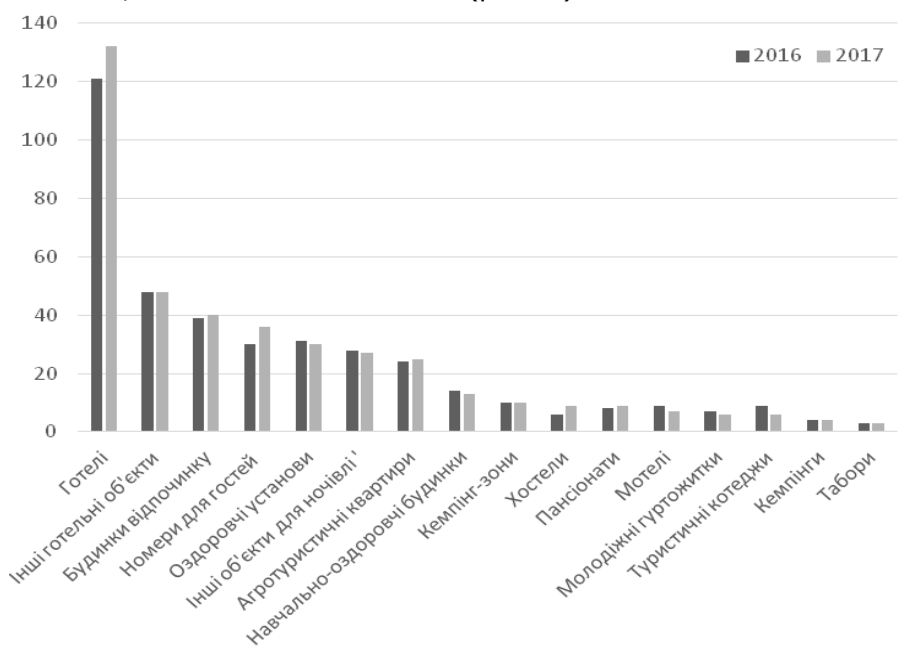

Рис. 1. Динаміка зміни кількості засобів розміщення для туристів у Куявсько-Поморському воєводстві*

*Джерело: побудовано на основі джерела [12].

Серед досліджуваних об'єктів 196 складають готельні об'єкти, з них найбільш потужна група – власне готелі (132, що складає 32,5% досліджуваної вибірки). Крім того, створено 210 об'єктів розміщення, а саме: будинки відпочинку (19,0%), приватні квартири (17,1%), установи оздоровниць (14,3%), а також агротуристські квартири (11,9%). У 2017 р. доступними для туристів у Куявсько-Поморському воєводстві було на 2481 ліжко-місць більше попереднього року, що відображає прискорені темпи розвитку засобів розміщення туристів і готельного господарства регіону. Порівняно з попереднім роком у воєводстві найбільше зростання в рамках готельного господарства залишається за готелями – приріст нових 11 об'єктів.

Аналізуючи основні фактори розвитку готельного господарства Куявсько-Поморського воєводства у 2017 р., можна зробити наступні висновки:

- найчисленнішою базою туристичних об'єктів розміщення туристів є Александровський повіт (58 об'єктів), а серед міст на правах повіту – Торунь (50 об'єктів); найбільша кількість готелів зосереджена у Бидгощі і Торуні (у кожному з міст по 25 об'єктів);
- найбільше ліжко-місць у перерахунку на 1000 населення – 108 – припадає на Александровський повіт;
- щільність бази розміщення туристів у всіх містах на правах повіту значно

перевищувала середню воєводську (2 ліжко-місця на 1 км²) величину – показник коливався від 10 у Влоцлавку до 37 в Торуні;

– найбільше туристів, які перебували у воєводстві, скористалися об'єктами ночівлі у Торуні (28,1 %), а серед повітів – в Александровському (12,9%);

– найвищий ступінь використання ліжко-місць зафіксовано в Іновроцлавському повіті (70,8%);

– більшість кімнат у готельних номерах орендувалася в Бидгощі (299,9 тис.), а найвищий ступінь їх використання відзначено в Торуні (53,0%);

– більшість туристів скористалася закладами розміщення у Бидгощі (40,8% усіх ночівель воєводства).

Слід зазначити, що навіть за подібних високих темпів розвитку готельного ринку у Польщі загалом та Куявсько-Поморському воєводстві зокрема, вони відстають від за даними показниками від європейських розвинутих країн.

Більшою або меншою мірою готельний ринок країн з ринковою економікою є об'єктом регулювання. У регуляторній політиці щодо регіональних ринків готельних важливим, на думку зарубіжних дослідників, є комплексне використання основних методів державного регулювання сфери надання готельних послуг, які поділені на правові (сукупність нормативних документів і законів, що регулюють здійснення господарської діяльності в сфері надання послуг готельної індустрії), адміністративні (мають на увазі регулювання порядку сертифікації, ліцензування та класифікації суб'єктів готельного господарства на певні категорії), економічні (підрозділяються на прямі (цільове бюджетне і позабюджетне фінансування, а також пільгове кредитування) і непрямі (переважно інструменти податкової політики) [5, с. 87].

На національному рівні питання регулювання розвитку готельного господарства розглядаються виключно у площині розвитку туризму і курортів. Так, національна «Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» містить лише дві регуляторні норми стосовно готельного господарства: впровадження міжнародної системи якості послуг за такими напрямками, як готелі й аналогічні засоби розміщення, та скасування обов'язкової та заохочення добровільної категоризації готелів та аналогічних засобів розміщення [13].

В Україні гостро стоїть питання формування механізмів регіонального розвитку. Можна виділити проблеми економіки й управління розвитку готельного господарства, що є характерними і для інших пострадянських країн [14, с. 111-112]. По-перше, сам розвиток носить нерівномірний характер і зосереджений переважно у м. Києві та містах-мільйонниках, з чітко вираженим центром і периферією готельної індустрії. В Україні низькою залишається частка представництва глобальних готельних мереж.

По-друге, слабкими є адміністративно-регуляторні впливи регіональних влад і еліт на формування доступного і високоякісного готельного продукту, що вимагає організаційного розвитку галузі. Погоджуємося з думкою дослідників проблеми, що інструментами регіонального впливу мають стати лобювання виділення субсидіарних коштів на просування нових (переважно інноваційних елементів) коштів індустрії розміщення; розвиток туристичної інфраструктури та, насамперед, її транспортної складової; формування гнучкої системи стимулювання (в тому числі, податкових пільг) розвитку готельного бізнесу; формування цілісної внутрішньої регіональної статистики готелів; формування регіонального замовлення на підготовку кадрів для роботи в готелях у сучасних умовах; поглиблення спеціалізації готелів; розміщення в ЗМІ інформації про територію як сприятливу для туризму [5, с. 85].

Окрім того, організаційний механізм розвитку туризму і готельно-ресторанного господарства має бути спрямованим на забезпечення принципів партнерства та співробітництва органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування,

представників бізнесових та наукових кіл, громадських організацій з чітким визначенням завдань учасникам реалізації Стратегії, що дасть змогу розподілити відповідальність за прийняття рішень та їх виконання.

Розробники стратегії вважають, що основними складовими організаційного механізму виступають:

- план заходів з реалізації Стратегії, який дасть змогу із застосуванням установлених показників розвитку провести оцінку досягнення цілей Стратегії шляхом проведення моніторингу та визначення ефективності впливу заходів, що здійснюються на державному, регіональному та місцевому рівні;

- цільові та регіональні програми розвитку сфери туризму та курортів;

- договори, що укладаються, в тому числі на засадах державно-приватного партнерства [13].

Відтак, потрібна більш продуктивна політика і конкретні заходи щодо створення умов для залучення зарубіжних готельних франшизодавців, зарубіжних відомих готельних марок. Наприклад, однією із поширених нині моделей організації готельного господарства є модель Кемонса Уілсона – мережа готелів «Холідей Інн», зорієнтована на велику гнучкість і високі стандарти обслуговування. Важливі вимоги готельної мережі, організованої за цією моделлю, включають: єдність стилю (архітектури, інтер'єру), розміщення і позначення внутрішньої інформації; швидкість реєстрації клієнтів; наявність номерів, передбачених для постійних клієнтів; сніданок за типом «шведський стіл»; наявність конференц-холу; гнучка система тарифів; єдність управління, маркетингу і служб комунікацій.

Висновки. На готельному ринку спостерігається низка нових трендів. Зарубіжні готельні мережі щораз більш зацікавлені інвестиціями в туристичний сектор, зокрема розширенням портфельних інвестицій у готельне господарство малих і середніх міст. Іншим трендом розвитку готельному ринку є впровадження пропозиції економічних об'єктів у сегменту життєвого стилю, що є відображенням попиту туристів з боку молодих осіб, які прагнуть поєднання вигідної ціни за ночівлі з цікавою локалізацією. Україні необхідно активізувати регулювання розвитку готельного господарства на рівні регіонів поряд із підготовкою місцевих кадрів у регіональних ВНЗ та сприянням їхньому держзамовленню, формуванням регіональних програм розвитку готелів і підтримкою формування готельних комплексів, насамперед, для внутрішнього туриста, організаційною підтримкою створення Асоціації готельєрів у регіонах.

Напрямом подальших досліджень має стати аналіз операційних факторів підвищення ефективності діяльності готелів і готельних мереж регіону.

Список використаних джерел:

1. Україна. Індекс конкурентоспроможності туризму та туризму 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2017/country-profiles/#economy=UKR>
2. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / За заг. ред. В. Г. Герасименко. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 262 с.
3. Гурфова Р. В. Гостиничное хозяйство в социально-экономическом развитии региона (на материалах Кабардино-Балкарской республики) / Гурфова Р. В., Кереева Л.З.-Г., Кетова Ф.Р. // Фундаментальные исследования. – 2015. – № 7. – С. 589-594.
4. Гостиничный бизнес: теория и практика / М. Г. Воронцова, С. А. Быстров; М-во культуры РФ, С.-Петерб. гос. ун-т культуры и искусств. – Санкт-Петербург : СПбГУКИ, 2014. – 168 с.
5. Мачалкин С. Е. Современные тенденции развития и модели организации гостиничного бизнеса: зарубежный опыт / С. Е. Мачалкин // Вестник ТГУ. – 2012. – Выпуск 8 (112). – С. 82-88.
6. Босовська М. В. Теоретичні засади формування ресторанних мереж / М. В. Босовська, Н. І. Ведмідь, О. В. Косар // Економіка і держава. – 2017. – №27-32.
7. Pawlicz Adam. Promocja produktu turystycznego. Turystyka miejska. Szczecin. Wydawnictwo: Difin, 2012, 142 s.
8. Turystyka w Unii Europejskiej. URL: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/turystyka/turystyka-w-unii-europejskiej,11,3.html>.
9. Walter Herz . Kierunki rozwoju rynku hotelarskiego w Polsce. URL:

http://www.hotelinfo24.pl/news,23004,2,Rynek_hotelowy_w_Polsce_dojrzewa.html

10. Strzembicki L. Promocja turystyki wiejskiej w Polsce – doświadczenia i wyzwania, [w:] J. Majewski (red.): Wiejski produkt turystyczny. Doświadczenia i wyzwania / L. Strzembicki // Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa im. Prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach. – Kielce. – 2012.

11. Instytucje i organizacje turystyczne. URL: <http://www.hotelarze.pl/organizacje/organizacje-turystyczne.php>.

12. Turystyka w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. URL: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/sport-turystyka/turystyka-w-wojewodztwie-kujawsko-pomorskim-w-2017-r-,2,9.html>

13. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. №168-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80/print1509606756890183>.

14. Лапшина А. Э. Международные туристские рейтинги, их значение для продаж гостиничных услуг в регионе // Материалы научно-практических семинаров студентов и магистров / Под ред. Л. В. Семеновой; Институт рекреации, туризма и физической культуры ФГАОУ. – Калининград, 2018. – С. 109-116.

Petro Gudz, Doctor of Economics, Professor,
Zaporizhzhya National Technical University,
Zaporizhzhya

POLISH EXPERIENCE FOR UKRAINE IN REGULATION THE DEVELOPMENT OF THE HOTEL MARKET REGION

Summary

The article analyzes the development of the hotel market in Poland and describes the peculiarities of its development at the present stage, in accordance with the priority development of hotel business in Polish agglomerations and large cities. Entering the market of well-known foreign hotel brands and network, development of market of franchises in hotel business, expansion a segment of hotel investment in resort and seaside small cities are under the consideration. On the example of a separate region, changes in the market of hotel services by the objects of accommodation of tourists - hotels and hotel objects, rest homes, agro-tourist apartments, youth shelters, boarding houses, guesthouses, motels, bungalows, tourist bases, camping-houses, rollers, and camps, hostels are investigated. Taking into account foreign experience, the directions of regulation of the hotel industry development in the regions of Ukraine are identified. It is related to the preparation of local staff in regional universities and the promotion of their state contracts, the formation of regional programs for the development of hotels and support the formation of hotel complexes, primarily for domestic tourists, organizational support for the establishment of the Association hoteliers in the regions.

Keywords: hotel, hotel industry, hotel services, region, regulation.

References:

1. Ukraine. Index of competitiveness of tourism and tourism of 2017 (2018). Available at: <http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2017/country-profiles/#economy=UKR> (Accessed 16 January 2018) (in Ukr.).

2. Ed. Herasymenko, V.G. (2016). *Otsinka turystychno-rekreatsiinoho potentsialu rehionu* [Estimation of the tourist-recreational potential of the region], ONEU, Odesa (in Ukr.).

3. Hurfova, R.V. & Kerefova, L.Z. & Ketova, F.R. (2015). The hotel economy in the socio-economic development of the region (on the materials of the Kabardino-Balkarian Republic). *Fundamentalni doslidzhennia [Fundamental research]*, vol. 7, pp. 589-594 (in Russ.).

4. Vorontsova, M.H. & Bystrov, S.A. (2014). *Hotelnyi biznes: teoriia i praktyka* [Hospitality: theory and practice], Sankt-Peterburh (in Russ.).

5. Machalkin, S.E. (2012). Modern trends in development and model of the organization of hotel business: foreign experience. *Visnyk THU [Bulletin of TSU]*, vol. 8 (112), pp.82-88 (in Russ.).

6. Bosov's'ka, M.V. & Vedmid', N.I. & Kosar, O.V. (2017). Theoretical Principles of the Formation of Restaurant Networks. *Ekonomika i derzhava [Economy and state]*, vol. 3, pp. 27-32 (in Ukr.).

7. Pawlicz, Adam (2012). *Promocja produktu turystycznego. Turystyka miejska*. Difin, Szczecin (in Pol.).

8. Turystyka w Unii Europejskiej. URL: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/turystyka/turystyka-w-unii-europejskiej.11,3.html>. (Accessed 20 March 2018) (in Pol.).

9. Walter Herz . Kierunki rozwoju rynku hotelarskiego w Polsce URL: http://www.hotelinfo24.pl/news,23004,2,Rynek_hotelowy_w_Polsce_dojrzewa.html (Accessed 05 April 2018) (in Pol.).

10. Strzembicki, L. (2012). Promocja turystyki wiejskiej w Polsce – doświadczenia i wyzwania, [w:] Wiejski produkt turystyczny. Doświadczenia i wyzwania, Wyd-wo Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa im. Prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, Kielce (in Pol.).

11. Instytucje i organizacje turystyczne. URL: <http://www.hotelarze.pl/organizacje/organizacje-turystyczne.php> (Accessed 21 January 2018) (in Pol.).

12. Turystyka w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. (2018). URL: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/sport-turystyka/turystyka-w-województwie-kujawsko-pomorskim-w-2017-r-,2,9.html> (Accessed 30 January 2018) (in Pol.).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017). About the approval of the Tourism Development and Resorts Development Strategy for the period up to 2026. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80/print1509606756890183> (in Ukr.).

14. Lapshina, A.E. (2018). International tourist ratings, their importance for sales of hotel services in the region. *Materialy nauchno-prakticheskikh seminarov studentov i magistriv [Materials of scientific and practical seminars of students and masters]*. Ed. L.V. Semenova, Kaliningrad, pp. 109-116 (in Russ.).

